Sjøfartsdirektoratet
Norwegian Maritime Authority

Rundskriv - Serie R

Rundskriv serie R (regelverk) erstatter tidligere serie F.
I den nye serie R publiseres også relevante lovendringer og konvensjonsendringer.

Mottakere av rundskrivet: (sett kryss)

- ☐ Sdir : Sjøfartsdirektoratet
- ☐ A: 16 spesielt bemyndigete arbeidskontorer
- ☐ U: Utvalgte utenriksstasjoner
- ☐ P: Produsenter av utstyr evt. undergrupper
- ☐ OFF: Offshorerederier / plattformsjefer / operatører
- ☒ Hov Hovedorganisasjoner
- ☐ H.i. Høringsinstanser
- ☐ Andre:

Nr.: **RSR 05-2015**

Dato: 23. juni 2015

Saksnr.: 2015/17082-17/hhbr

Opphever:

Referanse til: forskrift 6. september 1999 nr. 1047 om opptelling og registrering av ombordværende på passasjerskip

Rundskrivet innføres i egen tabell i regelverkssamlingen og oppbevares til neste regelverkssamling.

Forskrift om endring av forskrift om opptelling og registering av ombordværende på passasjerskip

Innledning

Sjøfartsdirektoratet har fastsatt forskrift om endring av forskrift om opptelling og registering av ombordværende på passasjerskip. Endringsforskriften endrer forskrift 6. september 1999 nr. 1047 om opptelling og registering av ombordværende på passasjerskip. Endringene trer i kraft 1. juli 2015.

Høring

Forslaget til endringsforskriften var på offentlig høring fra 23. april til 5. juni 2015. Sjøfartsdirektoratet mottok svar fra 9 eksterne høringsinstanser, hvorav 3 hadde merknader til høringsforslaget. Høringsinnspillene kommenteres enkeltvis nedenfor.

Bakgrunn for forskriftsendringene

Forskrift om opptelling og registering av ombordværende på passasjerskip gjennomfører EU direktiv 98/41/EF i norsk rett. Forskriften endres for bedre å harmonisere med direktivet.

Endringene forenkler kravene både for næringen og for Sjøfartsdirektoratet. I tillegg foreslår vi en del språklige forandringer som ikke medfører materielle endringer i gjeldende rett.

Nærmere om endringene

Endring av begrepet «ombordværende»

Begrepet «ombordværende» i forskriften er byttet ut med «personer om bord». Dette er i tråd med moderne språkbruk.

Forskriftens virkeområde

Forskriften la samme krav til grunn for passasjerskip generelt, mens direktiv 98/41/EF bare regulerte sjøgående skip innenfor EØS-området.[1] Vi har tatt inn definisjoner på «ikke-sjøgående skip» og «sjøgående skip» for å kunne gi differensierte regler for disse skipene. Forskriften kommer nå bare til anvendelse fullt ut for sjøgående skip, det vil si skip med fartsområde 3 eller høyere, og skip med klasse D eller høyere.[2] Det har kommet ønske om en presisering av

[1] Direktiv 98/41/EF regulerer bare «a sea-going ship», jf. artikkel 2.
[2] Fartsområde 1 og 2 tilsvarer EU sitt fartsområde E, fartsområde 3 tilsvarer fartsområde EU D, og fartsområde 4 tilsvarer fartsområde EU C. Liten kystfart tilsvarer EU B og A.

fartsområdene opp mot EUs passasjerskipsklasser. En beskrivelse av EUs passasjerskipsklasser fremgår imidlertid av forskrift 28.mars 2000 nr. 305 om besiktelse, bygging og utrustning av passasjerskip i innenriks fart § 5.

Definisjonen på «sjøgående skip» finner vi i ny § 2.

Forskriften regulerer fortsatt også opptelling og registering av ombordværende på passasjerskip fra andre flaggstater, både innenfor og utenfor EØS-området, som kommer til norsk havn.[3]

Den gamle § 9 er opphevet, da norske skip i fart mellom havner i tredjeland skal følge bestemmelsene i forskrift 1. juli 2014 nr. 1019 om redningsredskaper på skip (redningsforskriften) når det gjelder opptelling.[4]

Endring av begrepet «mil» til «nautiske mil»
Ordlyden i § 6 første ledd og § 8 femte ledd bokstav c endres i tråd med merknader fra «mil» til «nautiske mil». Tidligere fulgte dette av definisjonsbestemmelsen i § 2.

Melding av antall personer om bord til skipsfører
Bestemmelsen i den gamle forskriften § 3 annet ledd om at skipsfører skal sørge for at skipet før avgang fra havn ikke har flere personer om bord enn det skipets sertifikat tillater, er flyttet til § 5 første ledd.

I følge den gamle forskriftsteksten, skulle antall personer om bord, inkludert mannskap og andre som har sitt arbeid om bord, før avgang meldes til *fører*. Vi har foretatt en presisering av ordlyden i tråd med praksis, der antall personer om bord også kan meldes til ansvarshavende vaktoffiser på bro.[5] Opptellingen skal praktiseres slik som forutsatt i eksisterende forskrifter, der en teller opp antall personer om bord i kategoriene voksne, barn og spedbarn.[6]

Melding om antall personer om bord til rederiets registeransvarlige eller rederiets landbaserte registreringssystem
Vi har fått et nytt tredje punktum i § 5 annet ledd som sier at rederiet ikke trenger å ha en registeransvarlig eller et landbasert registreringssystem for skip som går i rutefart i fartsområde 2 eller mindre hvor overfarten mellom de enkelte havner ikke overstiger 60 minutter. Dette innebærer at en på disse skipene skal telle alle personer om bord og rapportere til fører eller ansvarshavende vaktoffiser på bro, men at en slipper å melde antallet personer om bord til land.[7]

Endringen, som er en kodifisering av gjeldende fravikspraksis, medfører en lettelse av kravene i forhold til dagens regelverk for rederier som har aktuelle passasjerskip i fartsområde 2 eller mindre. Sjøfartsdirektoratet skal ikke lenger melde fra til ESA om fravik gitt for skip i fartsområde 2 eller mindre, slik kravet var etter den tidligere ordlyden i forskriften. Den administrative byrden blir dermed mindre både for rederiene og for Sjøfartsdirektoratet.

---

[3] Direktiv 98/41/EF artikkel 3 og artikkel 6.
[4] Det følger av redningsforskriften § 2 at «Den internasjonale konvensjon om sikkerhet for menneskeliv til sjøs, 1974 (SOLAS) konsolidert utgave 2009 kapittel III, som endret ved MSC.317(89), MSC.325(90), MSC.338(91), og MSC.350(92) gjelder som forskrift». Regelen om opptelling finnes i SOLAS III regulation 27.
[5] «Ansvarshavende vaktoffiser på bro» er uttrykket som brukes i forskrift 27. april 1999 nr. 537 om vakthold på passasjer- og lasteskip § 7 nr. 2.1.
[6] Det vises til følgende eksisterende forskrifter som forutsetter at en teller opp antall ombordværende fordelt på kategoriene voksne, barn og spedbarn: Vedlegg 1 til forskrift 28. mars 2000 nr. 305 om besiktelse, bygging og utrustning av passasjerskip i innenriks fart Kapittel III Redningsutstyr punkt 2 note 9 og 10, forskrift 1. juli 2014 nr. 1019 om redningsredskaper på skip § 7 og forskrift 5. januar 1998 nr. 6 om bygging, utrustning og drift av hurtiggående fartøy som anvendes som passasjerskip eller lasteskip § 21.
[7] Dette er i tråd med gjeldende fravikspraksis. Vi presiserer at rederiene i alle tilfeller har krav om beredskapsplaner, som ved alvorlige hendelser på sjøen, vil involvere rederiet på land.

Godkjenning av registreringssystem
Det følger av artikkel 10 i direktivet at registreringssystemer opprettet i tråd med artikkel 8 skal godkjennes av medlemsstatene. Videre følger det av artikkel 6 punkt 2 at medlemsstatene skal pålegge rederier som fører skip med tredjelands flagg, det vil si stater utenfor EØS-området, å følge artikkel 4 punkt 1 og artikkel 5 punkt 1 om opptelling og innhenting av opplysninger. Det står ikke direkte at medlemsstatene skal godkjenne registreringssystemer fra tredjeland.

Ordlyden i § 4 er endret slik at Sjøfartsdirektoratet bare skal godkjenne registreringssystemet for norske passasjerskip.

Andre merknader
I høringsrunden kom det inn forslag om at en skal registrere fødselsdato og nasjonalitet, i tillegg til de krav som følger av eksisterende § 6. Dette tas ikke til følge, da det ville innebære en skjerpelse i forhold til direktivet.[8]

Når det gjelder merknaden om å ta inn en referanse til personopplysningsforskriften, kan vi ikke se at dette er nødvendig. Denne forskriften kommer til anvendelse så lenge de aktuelle forhold faller inn under virkeområdet i forskriften.

Olav Akselsen
sjøfartsdirektør

Bjørn Pedersen
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer

[8] For skip i utenriksfart som krysser norsk yttergrense blir slik informasjon overlevert til politiet, jf. utlendingsforskriften § 4-24.

Forskrift om endring av forskrift om opptelling og registrering av ombordværende på passasjerskip

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 23.juni 2015 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 6, § 11, § 19, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171 og delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590.

I

Forskrift 6. september 1999 nr. 1047om opptelling og registrering av ombordværende på passasjerskip endres slik:

Eksisterende kapitteloverskrifter for kapittel 1-4 oppheves.

§ 1 skal lyde:

> Denne forskriften gjelder for norske *passasjerskip som etter sitt sertifikat kan føre flere enn 12 passasjerer i fart til eller fra havner i EØS-området. Forskriften gjelder også for utenlandske passasjerskip som går i fart til eller fra norsk havn.*

§ 2 bokstav a skal lyde:

> *beskyttet havområde*: et havområde som er beskyttet mot bølger og vind fra åpent hav, hvor et skip på ikke noe som helst tidspunkt er mer enn 6 *nautiske* mil fra et sted hvor skipbrudne kan komme i land, og hvor det i nærheten finnes ettersøknings- og redningstjeneste.

Ny § 2 bokstav b skal lyde:

> *sjøgående skip: Skip sertifisert for fartsområde 3 eller høyere, eller skip i klasse D eller høyere*

Eksisterende § 2 bokstav d oppheves.

Eksisterende bokstav e~~,~~ blir ny bokstav d.

Ny § 2 bokstav d skal lyde:

> *Personer om bord: alle som er om bord, uansett alder.*

Ny § 2 bokstav e skal lyde:

> *Passasjerskip*: Et skip som kan føre mer enn 12 *passasjerer*.

Ny § 2 bokstav g skal lyde:

> rederiets registeransvarlige: en person i land, som et rederi har;
> 1. utpekt som ansvarlig for oppfyllelse av forpliktelsene i henhold til ISM-koden, eller

2. pålagt ansvaret for å ivareta opplysningene *om personene om bord* på et skip som tilhører rederiet.

Eksisterende § 2 bokstav i og j oppheves.

Eksisterende § 3 oppheves

§ 4 andre og tredje ledd skal lyde:

(2) Rederiet skal utpeke en registeransvarlig *som skal ha* ansvar for oppbevaring og utlevering av registrerte opplysninger dersom det oppstår en nødsituasjon, eller etter en ulykke.
(3) Registreringssystemet *for norske passasjerskip* skal være godkjent av Sjøfartsdirektoratet. *Registreringssystemet for passasjerskip som er registrert i en EØS-stat, skal være godkjent av den aktuelle flaggstaten.* Systemet skal oppfylle følgende krav:

a) Lesbarhet: Opplysningene skal være i et lett leselig format.
b) Tilgjengelighet: Opplysningene skal være lett tilgjengelige for *redningstjenesten* og andre relevante myndigheter i forbindelse med redningsarbeid.
c) Anvendelighet: Systemet skal være innrettet slik at det ikke skaper unødvendige forsinkelser for passasjerene i forbindelse med ombord- eller ilandstigning.
d) Sikkerhet: Opplysningene skal være tilstrekkelig sikret mot utilsiktet eller ulovlig ødeleggelse, tap og mot ulovlig endring, utlevering eller adgang.

§ 5 skal lyde:

(1) Skipsfører skal før skipets avgang sørge for at alle *personer om bord* blir opptalt, *og at skipet ikke har flere personer om bord enn det skipets sertifikat tillater.*
(2) Antallet *personer om bord* skal før avgang meldes til fører *eller ansvarshavende vaktoffiser på bro. Antallet personer om bord skal før avgang også meldes til rederiets registeransvarlige eller rederiets landbaserte registreringssystem. For skip som går i rutefart i fartsområde 2 eller mindre hvor overfarten mellom de enkelte havnene ikke overstiger 60 minutter, er det likevel ikke krav om en registeransvarlig eller et landbasert registreringssystem.*

§ 6 skal lyde:

På passasjerskip som foretar reiser hvor de enkelte *strekningene* er på 20 *nautiske* mil eller mer, skal følgende opplysninger om alle *personer om bord* registreres:
a)etternavn
b) fornavn eller initialer
c) kjønn
d) alderskategori (voksen, barn eller spedbarn), alder eller fødselsår.
(2) *Dersom en passasjer ber om det skal rederiet forsikre seg om at opplysninger som er nødvendige for særlig behandling eller bistand i ulykkestilfeller registreres og meddeles skipets fører før avgang.*
(3) Opplysningene *som er nevnt i første ledd* skal være innhentet før avgang, og skal rapporteres til rederiets registeransvarlige eller *rederiets* landbaserte *registreringssystem, senest* 30 minutter etter avgang.

§ 7 skal lyde:

Opplysninger som er registrert etter bestemmelsene i § 5 og § 6, skal være tilgjengelige for *redningstjenesten* og andre relevante myndigheter i forbindelse med redningsarbeid, men skal ellers *slettes senest* 24 timer etter *reisens slutt*.

§ 8 skal lyde:

Dispensasjon

(1) Sjøfartsdirektoratet kan etter søknad unnta et passasjerskip *i rutefart* fra plikten til å melde *antallet personer om bord* til rederiets registeransvarlige eller rederiets landbaserte registreringssystem når følgende vilkår foreligger:

a) passasjerskipet seiler utelukkende i et beskyttet havområde.

b) reisetiden mellom de enkelte havnene *ikke varer mer enn 60 minutter.*

(2) Sjøfartsdirektoratet kan etter søknad *unnta* et passasjerskip fra pliktene som følger av § *6* første og annet ledd, dersom reisen foregår utelukkende i beskyttet havområde, enten mellom to havner eller fra og til samme havn uten å anløpe andre havner.

(3) Sjøfartsdirektoratet skal straks underrette *EFTAs Overvåkingsorgan (ESA)* om *unntak* som er gitt *til sjøgående passasjerskip* etter denne paragrafen. Med underretningen skal det følge en begrunnet uttalelse.

(4) Dersom ESA finner at et *unntak* er uberettiget eller kan få skadelige virkninger for konkurransen, kan ESA senest innen *seks* måneder *kreve* at *Sjøfartsdirektoratet endrer* eller *opphever unntaket*.

(5)*Sjøfartsdirektoratet kan etter søknad fra rederiet be ESA om helt eller delvis å unnta et sjøgående passasjerskip i rutefart fra pliktene i § 6 når skipet utelukkende seiler i innenriks fart eller mellom havner i to EØS-stater, og rederiet kan dokumentere at følgende vilkår er oppfylt:*

a) det er upraktisk for rederiet å registrere informasjonen

b) sannsynligheten for at bølgehøyden i området overstiger to meter, *er* mindre enn 10 % målt på årsbasis.

c) lengden på reisens enkelte strekninger *ikke overstiger ca* 30 *nautiske* mil, eller hovedformålet med ruten er å opprettholde regelmessige forbindelser til fjerntliggende samfunn av alminnelige hensyn.

d) området som passasjerskipet seiler i, *er dekket* av landbasert navigasjonssystem, og pålitelige værmeldinger for området *er* tilgjengelige.

e) det skal være passende og tilstrekkelig ettersøkings- og redningsapparat i området.

§ 9 oppheves.

II

Forskriften trer i kraft 1. juli 2015.